

A Fővárosi Ítéltábla a ... Ügyvédi Iroda által képviselt I.rendű felperes neve(I.rendű felperes címe.) I. rendű és II.rendű felperes neveII. rendű felpereseknek a ... Ügyvédi Iroda által képviselt ... alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. június 27-én kelt 10.G.41.101/2018/36. számú ítélete ellen a felperes által 37. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;
kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 100.000 (Százezer) forint másodfokú perköltséget;
megállapítja, hogy az I. rendű felperes személyes költségmentessége és a II. rendű felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 48.000 (Negyvennyolcezer) forint jogorvoslati illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

- [1] A felperesek módosított keresetükben az 1996. évi CXII. törvény (rHpt.) 203. § (6) és (7) bekezdéseire, az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 200. § (2) bekezdésére, 209. § (1) bekezdésére, 209/A. § (1) bekezdésére, 210. § (1) bekezdésére, 237. § (1) bekezdésére, a 2/2014. PJE határozat 1. pontjára, az Európai Unió Bírósága (EUB) C-51/17. számú ítéletére, a 93/13/EGK irányelv (Irányelv) 6. cikk (1) bekezdésére alapítva azt kérték, a bíróság állapítsa meg az alperessel 2006. december 11-én megkötött CHF alapú kölcsönszerződés, valamint az azt biztosító opciós szerződés és zálogszerződés érvénytelenségét; az érvénytelenség jogkövetkezményeként elsődlegesen nyilvánítsa érvényessé a kölcsönszerződést és a felperesek számításai szerint fennálló 14.543.798 forint tőketartozásnak a kölcsönszerződés 2027. január 5-i lejártáig havonta egyenlő részletekben történő megfizetésére kötelezze az I. rendű felperest az alperes részére; másodlagosan az ítélelethozatalig terjedő időre nyilvánítsa hatályossá a kölcsönszerződést és az eddig teljesített befizetéseket alapul véve, a tisztességtelenül felszámított kamat levonása után fennálló 11.524.516 forint tartozás megfizetésére kötelezze az I. rendű felperest az alperes részére.
- [2] Arra hivatkoztak, hogy a kölcsönszerződés megkötésekor az alperes elmulasztotta az ügylet devizaalapúsága folytán a felperesekre háruló árfolyamkockázat tekintetében a rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdései szerinti, a 2/2014. PJE határozatban és az EUB C-51/17. számú ítéletében meghatározott követelményeknek megfelelő, a felperesek mint fogyasztók számára átlátható és érthető tájékoztatási kötelezettsége teljesítését. Megfelelő tájékoztatás hiányában a kölcsönszerződés árfolyamkockázatra vonatkozó, az árfolyamkockázatot korlátlanul a felperesekre hárító rendelkezése semmis, elsődlegesen jogszabályba ütközés miatt a rPtk. 200. § (2) bekezdése alapján, másodlagosan a rPtk. 209. § (1) bekezdése szerinti tisztességtelensége miatt a rPtk. 209/A. § (2) bekezdése alapján. Ennek következtében a 2/2014. PJE határozat 1. pontjára tekintettel a teljes kölcsönszerződés semmis, a felperesek nem kötelesek az árfolyamkülönbözet viselésére. A kölcsönszerződés semmissége folytán az azt biztosító opciós szerződés és zálogszerződés is

érvénytelen.

- [3] A felperesek véleménye szerint a szerződések azért is érvénytelenek, mert azok aláírásakor nem kaptak érdemi tájékoztatást, az alperes munkatársai folyamatosan sürgették őket, nem volt lehetőségük arra, hogy a szerződéseket átolvassák, tartalmukat megismerjék, ily módon a szerződéskötéskor az alperes tévedésbe ejtette őket.
- [4] Az alperes az érdemi ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását.
- [5] Véleménye szerint a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a kölcsönszerződés megkötését megelőzően a 2006. december 11-i keltezésű, a felperesek által aláírt, teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt, 20/A/3. sorszám alatt csatolt kockázatfeltáró nyilatkozatban, továbbá a kölcsönszerződés 1. pontjában, valamint a kölcsönszerződés 4.2. pontja szerint a felperesek által a szerződés aláírásával elismerten megismert és elfogadott, ily módon a szerződés részévé vált ÁSZF 10.6. és 10.7. pontjaiban olyan egyértelmű, világos, érthető tájékoztatást adott a felperesek részére az árfolyamkockázatról és annak hatásairól, amely megfelelt az rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdéseiben, a 2/2014. PJE határozatban és az EUB C-51/17. számú ítéletében meghatározott követelményeknek. Ezzel összefüggésben több jogerős eseti döntésre is hivatkozott.
- [6] Előadta továbbá, miután az ÁSZF 10.5. pontja feljogosította a felpereseket a deviza alapú kölcsön egyoldalú nyilatkozatukkal forintkölcsönre történő átalakítására, a kölcsönszerződésnek az árfolyamkockázatot a felperesekre hárító rendelkezése abban az esetben sem tisztességtelen, ha az árfolyamkockázatra nézve a felperesek nem kaptak megfelelő tájékoztatást, mivel egyoldalú nyilatkozatukkal mentesülhettek az árfolyamkockázat viselése alól, így elháríthatták azt, hogy a szerződésből eredő jogok és kötelezettségek egyensúlya indokolatlanul és egyoldalúan a hátrányukra változzon meg.
- [7] Vitatta azt is, hogy a szerződéskötést megelőzően tévedésbe ejtette volna a felpereseket.
- [8] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, a felpereseket az alperes részére egyetemlegesen 200.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte és megállapította, hogy az eljárási illetéket az állam viseli.
- [9] Ítélete indokolásában tényként állapította meg, hogy a peres felek a rPtk. 523. § (1) bekezdésében foglaltaknak maradéktalanul megfelelő deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződést kötöttek, amely tartalmazta a kölcsön összegét, valamint a szerződéskötéskori annuitásos számítás, kamatláb és kondíciók alapulvételével a törlesztőrészletek várható összegét svájci frankban meghatározva, továbbá a törlesztőrészletek számát és esedékességét is. Az egyedi kölcsönszerződés 1. pontjában az is egyértelműen rögzítésre került, hogy a kölcsön nyilvántartásának devizaneme svájci frank.
- [10] A kölcsönszerződés általuk is aláírt egyedi részének 4.2. pontjában a felperesek úgy nyilatkoztak, a szerződés aláírásával igazolják, hogy az alperesi ÁSZF-et átvették, elolvasták, megismerték és elfogadják; kifejezetten nyilatkoztak továbbá arról is, hogy megértették a banki felvilágosítást, amely szerint a jelen kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázatuk keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem devizaforrás és ezen információ tudatában is igénybe kívánják venni a szerződésben meghatározott kölcsönösszeget, illetve igénylik a devizanyilvántartást.
- [11] A szerződéskötéskor aláírt kockázatfeltáró nyilatkozatban a felperesek úgy nyilatkoztak, a banktól kapott tájékoztatás alapján tudomásuk van arról, hogy a deviza alapú hitelkonstrukció során felmerül a forint/svájci frank árfolyamából adódóan a veszteség kockázata, a konstrukció ki van téve a deviza árfolyamok napi mozgásának, a szerződés futamideje alatt a forint/svájci frank árfolyam kedvezőtlen változása (azaz a folyósítás napján érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyamának gyengülése) esetén a svájci frankban megállapított törlesztőrészletek forintban

megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet és ezzel az árfolyamkockázatnak ki nem tett forint alapú hitelhez képest fokozott kockázatot vállalnak; a szerződés megkötésekor e tájékoztatást figyelembe vették.

- [12] Az alperesi ÁSZF 10. pontja is tartalmazott olyan rendelkezéseket, amelyek kifejezetten a deviza alapú hitel árfolyamkockázatára vonatkoztak, így annak 10.6. és 10.7. pontjaiban kifejezetten szerepel a deviza árfolyam nagymértékű változása, illetve a megnövekedett árfolyamkockázat kifejezés.
- [13] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az okirati bizonyítékok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a szerződés egyedi részének 1. és 4. pontjában, a kockázatfeltáró nyilatkozatban, valamint az ÁSZF 10.6. és 10.7. pontjaiban az alperes az árfolyamkockázatra nézve a rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdéseiben, a 2/2014. PJE határozat 1. pontjában, az EUB C-51/17. számú ítéletében meghatározott követelményeknek megfelelő világos és érthető tájékoztatást adott a felpereseknek, amelynek alapján számukra egyértelműen felismerhető volt, hogy a szerződéssel összefüggésben keletkező árfolyamkockázat korlátozás nélkül, kizárólag őket terheli, az árfolyam esetleges kedvezőtlen változásának nincs felső határa, az általuk fizetendő törlesztőrészlet forint összege az adott esedékes napi forint/svájci frank árfolyam függvénye.
- [14] A kockázatfeltáró nyilatkozatból az is megállapítható, hogy a felpereseket a kockázatról a perbeli szerződések aláírását megelőzően szóban tájékoztatták, a nyilatkozat és a szerződések aláírására egyidejűleg került sor.
- [15] A felperesek a szerződéseket e tájékoztatás ismeretében, mindezek tudatában kötötték meg. A tájékoztatásban foglaltakra tekintettel nem gondolhatták alappal úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós vagy az őket csak korlátozott mértékben terheli. A tájékoztatásból az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt felperesek számára egyértelműen felismerhető, illetve világosan érthető volt, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őket terheli, és hogy az árfolyam rájuk nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa.
- [16] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a kölcsönszerződés semmisségét az árfolyamkockázatra vonatkozó megfelelő tájékoztatás hiánya miatt nem találta megállapíthatónak. Álláspontja szerint a szerződés tisztességtelenség miatti semmissége a megfelelő árfolyamkockázati tájékoztatás hiányában sem lenne megállapítható, mivel az ÁSZF 10.5. pontja szerint a felpereseket megillette az a jog, hogy a deviza alapú kölcsönszerződést egyoldalú nyilatkozattal bármikor forint alapú szerződéssé alakítsák át.
- [17] Az elsőfokú bíróság a felperesek tévedésbe ejtés miatti érvénytelenségre hivatkozását is megalapozatlannak találta.
- [18] A felperesek tanúmeghallgatásra irányuló bizonyítási indítványának mellőzését azzal indokolta, hogy a tanú idézhető lakcímét a felperesek felhívás ellenére nem jelentették be.
- [19] Az elsőfokú bíróság ugyancsak a 6/2013. PJE határozat indokolásában foglaltakra utalva kifejtette azt is, a perbeli kölcsönszerződés megkötésekor a deviza alapú kölcsön széles körben elterjedt konstrukció volt, amelyet az általános társadalmi megítélés nem tartott tisztességtelennek és nem minősített elfogadhatatlannak. E szerződéstípus önmagában amiatt, hogy a kedvezőbb kamatmérték ellenében az árfolyamkockázat az adósnál jelentkezik, nem ütközik jogszabályba, nem ütközik nyilvánvalóan jóerkölcsebe, nem uzsorás szerződés, nem irányul lehetetlen szolgáltatásra és nem színelte szerződés.
- [20] Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben kérték elsődlegesen annak a

megváltoztatását és a kereset szerinti ítélet meghozatalát, másodlagosan a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását.

- [21]Érelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a rPp. 3. § (3) bekezdése, 164. §-a, 213. §-a, a rHpt. 213. § (1) bekezdés a), b), és e) pontjai, 203. § (6) és (7) bekezdései, a rPtk. 205. § (3) bekezdése, 205/B. §-a, 209. § (1) és (4) bekezdései, 209/A. § (2) bekezdése, a 2/2014. PJE határozat 3. pontja, a 18/1999. (II.05.) Korm. rendelet (Kormányrendelet) 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontjai, a 2008/48/EK irányelv (EK Irányelv), az Irányelv, az EUB C-51/17. és 118/17. számú ítéletei, az Alaptörvény R. cikk (2) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése megsértésével hozta meg ítéletét.
- [22] Állították, tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján arra a következtetésre jutott, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó megfelelő tájékoztatás hiánya miatt a kölcsönszerződés semmissége nem állapítható meg. Ezzel szemben az okirati bizonyítékok nem támasztják alá azt, hogy az alperes az árfolyamkockázatról a rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdéseiben, a 2/2014. PJE határozatban, az EUB C-51/17. számú ítéletében meghatározott követelményeknek megfelelő tájékoztatást adott a részükre, és azt sem, hogy erre a szerződés megkötése előtt olyan időpontban került sor, hogy a felpereseknek kellő idő álljon rendelkezésükre a szerződéskötéssel kapcsolatos döntések meghozatalára.
- [23] Az egyedi kölcsönszerződés 4.2. pontjában, a kockázatfeltáró nyilatkozatban és az ÁSZF 10. pontjában foglalt tájékoztatás tartalmilag nem elégíti ki az alperestől mint professzionális pénzügyi intézménytől elvárható tájékoztatással szemben támasztott követelményeket, a felperesek számára nem átlátható és nem érthető.
- [24] A tájékoztatás nem felel meg az EUB C-51/17. számú ítélet 74. pontjában foglaltaknak, mert nem tartalmazza azt, hogy a forint súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének milyen hatása van a törlesztőrészletekre; nem felel meg az ítélet 75. pontjának sem, mert nem tartalmazza azt, hogy a szerződés teljesítése a felperesek számára nehezen viselhetővé válhat; nem teljesültek az ítélet 76. pontjában meghatározott követelmények sem, mert a felperesek a szerződést nem kapták meg kellő időben, így nem volt lehetőségük arra, hogy a kockázatot alaposan át tudják értékelni; az ítélet 78. pontjában foglaltak sem valósultak meg, mert a nekik átadott okiratok átolvasásából a felperesek képtelenek voltak felismerni azt, hogy a forint leértékelődése milyen gazdasági következményekkel jár a pénzügyi kötelezettségeik teljesíthetősége tekintetében.
- [25] A tájékoztatás nem megfelelő volta miatt az árfolyamkockázat fogyasztóra telepítése tisztességtelen, így a felpereseket nem terheli az árfolyamkockázat, nem kötelesek az árfolyamkülönbözet megfizetésére, amint azt a Kúria Konzultációs Testületének 2019. április 10-i állásfoglalása is rögzíti.
- [26] Hangsúlyozták, az alperes nem csatolt olyan - igazolhatóan átadott - kockázatfeltáró nyilatkozatot, amelyet a felperesek kellő időben hazavihettek volna annak érdekében, hogy otthon nyugodtan végiggondolják, ilyen feltételekkel meg kívánják-e kötni a deviza alapú kölcsönszerződést.
- [27] A felperesek hivatkoztak arra is, az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség elmulasztására alapított semmisségi keresetet az elsőfokú bíróság érdemben nem is bírálta el, illetve az ítélet indokolásából nem állapítható meg, hogy a kölcsönszerződés árfolyamkockázatot a felperesekre telepítő rendelkezései rPtk. 209. § (1) bekezdése szerinti tisztességtelenségének érdemi vizsgálata megtörtént-e.
- [28] Mindezek mellett állították, a kölcsönszerződés a rHpt. 213. § (1) bekezdés a), b) és e) pontjaiban meghatározott követelmények teljesülése hiányában sem jött létre érvényesen. Ezzel

összefüggésben arra hivatkoztak, a kölcsön devizaösszege és a forintban ténylegesen folyósított kölcsönösszeg tekintetében a szerződés és a 2014. évi XL. törvény (DH2. tv.) szerinti alperesi felülvizsgált elszámolás ellentmondásos adatokat tartalmaz, a rHpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja szerinti kötelező tartalmi elem hiányzik; a kölcsönösszeg meghatározatlansága folytán a törlesztőrészletek összege sem meghatározott, illetve nem is határozható meg, így a kölcsönszerződés rHpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja szerinti kötelező tartalmi eleme is hiányzik; a valós THM mértéke sem az egyedi kölcsönszerződésben, sem az ÁSZF-ben foglaltak alapján nem számítható ki, ezért a rHpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott követelmény sem teljesült.

- [29] Utaltak arra is, hogy a szerződés létre nem jöttét, illetve semmisségét eredményező ok fennálltát a bíróság hivatalból köteles vizsgálni.
- [30] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az ítélet helybenhagyását, annak helyes indokaira tekintettel.
- [31] Korábbi nyilatkozatait fenntartva hangsúlyozta, a csatolt okirati bizonyítékok alapján egyértelműen megállapítható, hogy az árfolyamkockázatról a szerződéskötést megelőzően megfelelő tájékoztatást adott a felperesek számára, ezzel szemben a felperesek nem bizonyították azt, hogy a szerződéskötéskor szóban ettől eltérő tartalmú, a jogszabályokkal, a Kúria és az EUB joggyakorlatával ellentétes tájékoztatást kaptak volna.
- [32] Továbbra is utalt arra, miután az ÁSZF 10.5. pontja szerint a felperesek jogosultak voltak arra, hogy egyoldalú nyilatkozatukkal elhárítsák az árfolyamkockázatot, az árfolyamváltozás folytán kialakuló egyensúlytalanságot, a jelen esetben önmagában az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás elégtelensége sem eredményezné a szerződés keresetben állított tisztességtelenség miatti semmisségét.
- [33] Az alperes vitatta, hogy a kölcsönszerződés ne felelne meg a rHpt. fellebbezésben hivatkozott rendelkezéseinek. E körben azt emelte ki, hogy a szerződésben foglaltak alapján a kölcsön összege és a törlesztőrészletek összege a kirovó és a lerovó pénznemben egyaránt pontosan meghatározható, így az 1/2016. PJE határozatban foglaltak szerint a szerződés a rHpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontjaiban írtaknak megfelel; a THM kiszámításának nem a szerződésben tájékoztató jelleggel feltüntetett svájci frank összeg, hanem a kölcsön forintban meghatározott összege képezi az alapját, amelynek figyelembevételével a THM - a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően - ugyancsak meghatározható.
- [34] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rPp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontjában és a 74/2020. (III.31.) Korm. rendelet 29. § (1) bekezdésében foglaltak alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a felperesek fellebbezését megalapozatlannak találta az alábbiak szerint.
- [35] Az iratok alapján egyértelműen megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a rPp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségének eleget téve a rPp. 164. § (1) bekezdésében és a 2/2014. PJE határozat 1. pontjához fűzött indokolásban foglaltaknak megfelelően tájékoztatta a feleket a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről és a bizonyítás sikertelenségének a következményeiről, a kereset elbírálásához szükséges tényállást feltárta, a keresetet teljes egészében elbírálta, így nem áll fenn olyan ok, amely a rPp. 252. § (2) vagy (3) bekezdései alapján alapul szolgálna az ítélet hatályon kívül helyezésére.
- [36] Hatályon kívül helyezésre alapul szolgáló ok hiányában a Fővárosi Ítéltábla érdemben bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét.

- [37] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok rPp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelésével helytállóan állapította meg azt, hogy a szerződő felek olyan deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződést kötöttek, amely mindenben megfelelt a rPtk. 523. § (1) bekezdésében foglaltaknak.
- [38] A szerződések semmissége körében kialakult bírói gyakorlat szerint a szerződésből eredő igény érvényesítésére irányuló perekben, illetve az érvénytelenségi perekben a szerződés létre nem jöttét vagy semmisségét a bíróságnak hivatalból kell észlelnie, mégpedig akkor is, ha az érvénytelenségi kereset más semmisségi okon vagy a szerződés megtámadásán alapul, e körben a rPp. 3. § (2) bekezdése, illetve rPp. 215. §-a szerinti kérelemhez kötöttség elve nem érvényesül. A szerződés létrejöttét a bíróságnak a semmisségi okok vizsgálatát megelőzően kell észlelnie [2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 4. a) és b) pontok, 5. a) pont]. Ugyanakkor a 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 4. a) és b) pontjaiban foglaltakra figyelemmel a bíróságnak - az első- és a másodfokú eljárásban egyaránt - csak a nyilvánvaló, a rendelkezésre álló bizonyítási anyag alapján további bizonyítás nélkül, egyértelműen megállapítható semmisségi, illetve a szerződés létre nem jöttét eredményező okot kell hivatalból észlelnie.
- [39] Fogyasztói szerződés esetén - az Irányelv 6. cikk (1) bekezdésében, a rPtk. 209/A. § (2) bekezdésében foglaltakból (relatív semmisség) következően, az EUB C-379/11., C-488/11. és C-511/17. számú ügyekben hozott ítéleteiben, továbbá a 2/2012. (XII.10.) PK vélemény 9. a. pontjában foglaltakra is figyelemmel - a bíróság csak azon egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételek tisztességtelenségét köteles hivatalból vizsgálni, illetve észlelni, amelyek a kereset tárgyát képezik - vagyis amelyek tisztességtelenségének és ebből eredő semmisségének megállapítására és a jogkövetkezmények levonására a kereset irányul -, valamint amelyek kihatnak a kereset tárgyát képező szerződési feltétel tisztességtelenségének a megítélésére és ily módon kapcsolódnak a jogvitának a felek által meghatározott tárgyához. Hasonló álláspontra helyezkedett a Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Gf.VII.30.411/2016/4. számú ítéletében és a Fővárosi Ítéltábla a 10.Gf.40.399/2013/4. számú - a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pf.VI.22.357/2016/4. számú határozatával hatályában fenntartott - ítéletében.
- [40] Az elsőfokú eljárásban a felperesek a kölcsönszerződés Kormányrendelet 1. § (1) bekezdésében meghatározott valamely ok miatti - részleges vagy teljes - semmisségét nem állították, e semmisségi okok vizsgálata ezért a jelen pernek nem képezte tárgyát.
- [41] Az elsőfokú eljárás során a felperesek a perbeli kölcsönszerződés rHpt. 213. § (1) bekezdés a), b) és e) pontjai szerinti semmisségére sem hivatkoztak. Ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján egyértelműen megállapítható, hogy a kölcsönszerződés a szerződő feleknek a lényeges kérdésekben való kölcsönös és egybehangzó, a rPtk. 205. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltaknak megfelelő akaratnyilvánításával létrejött, továbbá - az 1/2016. PJE határozatban foglaltakra is figyelemmel - a szerződés a kölcsön összegét és a törlesztőrészletek összegének meghatározását is megfelelően tartalmazza; az is megállapítható, hogy a szerződésben a THM mértéke is megfelelően rögzítésre került.
- [42] A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az nem volt megállapítható, hogy a kereset tárgyát képező semmisségi okokon felül olyan további nyilvánvaló semmisségi ok állna fenn, amit a bíróságnak hivatalból kell észlelnie.
- [43] Akkor sem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a bizonyítékok mérlegelése alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szerződéskötést megelőzően az alperes a rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdéseiben, a 2/2014. PJE határozat 1. pontjában, az EUB C-51/17. számú ítéletében

meghatározott követelményeknek megfelelő világos és érthető tájékoztatást adott a felpereseknek az árfolyamkockázatról, annak valós tartalmáról. Ebben a körben a Fővárosi Ítéltábla osztja az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában kifejtett jogi álláspontját, a felperes fellebbezésében foglaltakra tekintettel a következőket emeli ki.

- [44] Deviza alapú kölcsönszerződés esetén - a 6/2013. PJE határozat 1. pontjában és annak indokolásában foglaltakra is figyelemmel - a jogviszony természetéből adódik, a kölcsön deviza alapúságának szükségszerű következménye, hogy az árfolyamkockázat viselése - eltérő rendelkezés, illetve a felek eltérő megállapodása hiányában - korlátozás nélkül a kölcsönt felvevő fogyasztóra hárul.
- [45] Ebből - a 2/2014. PJE határozat 1. pontjára és az ahhoz fűzött indokolásra is figyelemmel - az következik, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés árfolyamkockázatra vonatkozó, az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő rendelkezései a fősolgáltatást megállapító szerződési feltételnek minősülnek, ezért tisztességtelenségük - az Irányelv 4. cikk (2) bekezdésére és azt a magyar jogba átültető rPtk. 209. § (5) bekezdése alapján - csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha a szerződéskötéskor tartalmuk - a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is tekintettel - az átlagos fogyasztó számára nem volt világos és nem volt érthető. Ebből a szempontból annak van jelentősége, hogy a szerződés szövege és a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatása alapján a fogyasztó képes volt-e értékelni az árfolyamváltozás rá nézve esetlegesen hátrányos gazdasági következményeit is, azt, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa.
- [46] Vita esetén a pénzügyi intézményre hárult annak bizonyítása, hogy az árfolyamkockázat valós tartalmáról a szerződéskötést megelőzően világos és érthető tájékoztatást adott a kölcsönt felvevő fogyasztó részére, annak alapján a fogyasztó képes volt értelmezni az árfolyamváltozás rá nézve esetlegesen hátrányos gazdasági következményeit is, abból egyértelműnek kellett lennie számára, hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli.
- [47] A tájékoztatási kötelezettség ugyanakkor nem terjedt ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, valószínűségére és a pénzügyi intézménynek arról sem kellett nyilatkoznia, hogy a szerződés futamideje alatt mi lehet az árfolyamváltozás felső határa.
- [48] Ez következik egyebekben az EUB C-51/17. számú ítéletéből is, amely az Irányelv 4. cikk (2) bekezdését értelmezve az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő általános szerződési feltétel tekintetében a pénzügyi intézményt terhelő tájékoztatási kötelezettségre nézve az alábbi követelményrendszert állította fel ahhoz, hogy megfeleljen a világos és érthető megfogalmazás követelményének: a pénzügyi intézménynek elegendő tájékoztatást kell nyújtania a kölcsönvevők számára, hogy utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak; annak ki kell terjednie a tagállami fizetőeszköz súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletekre gyakorolt hatására, arra, hogy az gazdaságilag nehezen elviselhetővé válhat, ha az a pénznem, amelyben az adós a jövedelmét kapja, leértékelődik azon devizához képest, amelyben a kölcsönt nyújtották; a tájékoztatásra a szerződés megkötése előtt időben kell hogy sor kerüljön.
- [49] Az árfolyamkockázatról történő tájékoztatásra nézve az EUB más határozataiban sem állított fel a fentieknél szigorúbb követelményrendszert.
- [50] A perbeli esetben a szerződés felperesek által aláírt egyedi részének 4.2. pontja, valamint a felperesek által ugyancsak aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat az árfolyamkockázatra nézve a korábban már részletesen ismertetett követelményeknek megfelelő világos és érthető, tisztességes tájékoztatást tartalmazott, amint azt ítélete indokolásában az elsőfokú bíróság helytállóan megállapította, utalva az ÁSZF 10.6. és 10.7. bekezdésében foglaltakra is.

- [51] Az árfolyamkockázat vonatkozásában a kölcsönszerződésben nem szerepelt olyan információ, amely ne lenne világos és érthető és amelynek alapján a szerződéskötéskor a felperesek alappal gondolhatták úgy, hogy az általuk viselendő árfolyamkockázat nem valós vagy az őket csak korlátozott mértékben terheli. Erre figyelemmel - amint azt a 2/2014. PJE határozat III.1. pontához kapcsolódó indokolás utolsó bekezdése is rögzíti - a felpereseknek kellett volna bizonyítaniuk azt, hogy a szerződésben foglalt megfelelő tartalmú kockázatfeltáró nyilatkozat ellenére az alperestől szóban olyan eltérő tartalmú tájékoztatást kaptak, amely alapján alappal gondolhatták úgy, hogy az általuk viselendő árfolyamkockázat nem valós, annak nincs reális valószínűsége, vagy az bizonyos mértékben korlátozott, van egy maximuma. Mindezek bizonyítására azonban nem került sor, a felperesek által ebben a körben indítványozott tanúbizonyítás nem vezetett eredményre.
- [52] A perben arra nézve nem merült fel adat, hogy az aláírást megelőzően a felpereseknek nem állt elegendő idő rendelkezésükre a szerződés áttanulmányozására, ugyanakkor egyértelműen megállapítható, hogy a szerződésben és a felperesek által aláírt külön okiratban szereplő kockázatfeltáró nyilatkozat az árfolyamkockázatra, annak hatásaira nézve világos, érthető, laikusok számára is minden nehézség nélkül értelmezhető tájékoztatást tartalmazott, amelynek tanulmányozása, értelmezése, megértése nyilvánvalóan a felperesek esetében sem igényelt hosszabb időt annál, mint ami a szerződés aláírását megelőzően a rendelkezésükre állt.
- [53] A felperesek fellebbezésükben az EK Irányelvre is hivatkoztak, amely azonban téves. Részben azért, mert az EK Irányelv 30. cikk (1) bekezdése értelmében annak rendelkezéseit nem kell alkalmazni azokra a hitelmegállapodásokra, amelyek a nemzeti végrehajtási intézkedések hatálybalépésének időpontjában már léteztek, a perbeli kölcsönszerződés megkötésére pedig 2006. december 11-én még azt megelőzően került sor, hogy az EK Irányelv rendelkezéseinek átültetése a magyar jogba a 2010. január 14-én hatályba lépett, a fogyasztóknak nyújtott hitelekéről szóló 2009. évi CXLXII. törvénnyel (Fnytv.) megtörtént volna. Azért is téves a felperesi hivatkozás, mert sem az EK Irányelv, sem az Fnytv. nem tartalmaz az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatást érintő rendelkezést, továbbá a hitelező mulasztásához egyik sem fűzi az érvénytelenség jogkövetkezményét.
- [54] Mindezekre tekintettel a felperesek megalapozatlanul hivatkoztak az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség elmulasztása miatti semmisségre.
- [55] Megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy amennyiben a felperesek anélkül írták alá a perbeli szerződéseket, hogy azokat elolvasták volna, vagy az aláírás előtt nem az elvárható figyelemmel, alaposággal olvasták el, mulasztásuk a rPtk. 4. § (1) és (4) bekezdései értelmében az ő terhükre esik.
- [56] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján - részben kiegészített indokolással - helybenhagyta.
- [57] A Fővárosi Ítéltábla az eredménytelenül fellebbező felpereseket az rPp. 239. §-a alapján alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperes 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései alkalmazásával mérlegeléssel, a jogi képviselő által kifejtett tevékenységgel arányosan mérsékelt összegben megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére; az I. rendű felperes teljes személyes költségmentessége és a II. rendű felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt jogorvoslati illeték viseléséről a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján rendelkezett.

Budapest, 2020. október 6.

. Kurucz Zsuzsánna s.k.
a tanács elnöke
. Felker László s.k.
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s.k.
bíró